

การบูรณาการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียน
มัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรสถวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ
**Integrating learning about civic duties according to the democratic method of
secondary school students Chatturat Wittayakarn School
Chaiyaphum Province**

กุลภา พันธุ์เสนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
Koonlapha Phansana
Chaiyaphum Rajabhat University, Thailand
E-mail1 : kulpha6@gmail.com

Received: May 9, 2023; Revised: June 28, 2023; Accepted: July 1, 2023

บทคัดย่อ

ความสำคัญของปัญหาการเรียนที่จะประสบความสำเร็จที่ดีและมีผลการเรียนที่พัฒนาขึ้น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาเป็นฐานหรือมีโน้ตสนับสนุนความสำเร็จ หรือ คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณ
เครื่องสำเร็จสมประสงค์ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถี
ประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้
รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำแนกตามเพศ
อายุ และระดับชั้นที่ศึกษา

รูปแบบการวิจัยการวิจัยนี้เป็นวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี
(mixed methods) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักเรียนโรงเรียนจตุรสถวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดย
ผู้วิจัยได้เลือกจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 174 คน และ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 17 คน
สถิติที่ใช้ในการวิจัย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (One – way ANOVA

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตย
แบบบูรณาการโดยใช้หลัก ของ นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรสถวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดย
ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ
มาก

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่
พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรสถวิทยาคาร อำเภอ
จตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ อายุและ ระดับชั้นการศึกษา มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ คือ การบูรณาการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกิดจากหลักวิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ผลลัพธ์ที่ออกมา ได้แก่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้

สรุปโดยย่อ การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : บูรณาการ; วิถีประชาธิปไตย; การจัดการเรียนรู้

Abstract

The importance of academic problems in achieving good success and improved academic performance. of secondary school students as the base or concept of the road to success or the key to success You have achieved your goal. Morality that leads to the success of the intended results

The objectives of this research are 1) to study the learning management of the subject of civic duties. According to the integrated democratic method of junior high school students and 2) to compare learning arrangements for the subject of civic duties. according to the integrated democratic method of middle school students classified by gender, age, and level of education

The research format of this research is quantitative research and qualitative research is a mixed methods research. The sample group studied is Students at Chatturat Wittayakarn School, Chatturat District, Chaiyaphum Province The researcher selected from 174 students in Mathayom 1 - 3 and the target group 17 people. Statistics used in the research were frequency, percentage, mean and standard deviation (One - way ANOVA).

Research results according to objective number 1: Organizing learning in the subject of civic duties. According to the integrated democratic method using the principles of secondary school students at Chatturat Wittayakarn School, Chatturat District, Chaiyaphum Province. Overall, there is a high level of satisfaction. When considering each aspect, it was found that All aspects were at a high level of satisfaction.

Research results according to objective number 2: Comparing the level of learning management in the subject of civic duties. According to the integrated democratic way of secondary school students at Chatturat Wittayakarn School, Chatturat District, Chaiyaphum Province, classified by gender, age and educational level. There were no differences in satisfaction levels.

The findings from this research are the integration of democratic civics learning among secondary school students. It arises from the principles of civic duty according to democratic methods. The results include the transfer of knowledge. knowledge creation and knowledge development

Brief summary of learning management for the subject of civic duties according to the integrated democratic method Overall, there is a high level of satisfaction. All aspects were at

a high level of satisfaction. Comparison of learning management levels in the civic duties subject. according to the integrated democratic method Not significantly different.

Keywords: integration; democratic way; learning management

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้ นักเรียนจำเป็นต้องมีการดำเนินชีวิตประจำวันที่สามารถพัฒนาตนเองได้ทั้งความรู้และคุณธรรม จริยธรรม ให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้นทั้งทางกาย วาจา และใจ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะปลูกฝังและพัฒนาให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองในการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตย

ดังนั้น การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาการ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จึงมีความสำคัญและจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อนักเรียน พร้อมทั้งเป็นแนวทางที่ดีต่อการพัฒนาบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน และสถาบันการศึกษาสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับชั้นที่ศึกษา

ทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ จำแนกตามวิธีการจัดการเรียนรู้ได้ 3 รูปแบบดังนี้ 1) การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานานเป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยธรรม วัฒนธรรมประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (train) การกล่อมเกล่าให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง (Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development) สำนักไหน โรงเรียนไหน หรือครูคนไหนเก่ง นักเรียนจะหลั่งไหลไปเรียน เกิดการแข่งขันการเข้าเรียนในโรงเรียนดัง เป็นค่านิยมของสังคมมานาน 2) การสร้างองค์ความรู้ (Transformational Approach) หรือ (Constructionist) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาะเจ้าของกิจการ รัฐบาล ฯลฯ มานานจนเกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจน การว่างงาน เกิดปัญหาสุขภาพ ฯลฯ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านสื่อ (Media) นวัตกรรม(Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อและนวัตกรรมแต่อำนาจการจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น และ 3) การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาวิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์และวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นอย่างยิ่งและรวดเร็ว ศักยภาพของประชาชนต้องได้รับการพัฒนาทักษะและวิถีการดำเนินชีวิตใหม่ ในสังคมแห่งชีวคุณธรรม (Bio-Ethic) การศึกษาถึงเวลาต้องปรับเปลี่ยน มุมมอง วิธีคิด รูปแบบการให้การศึกษาแนวใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพของตนสู่ขีดจำกัดของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะผู้เรียนที่มีศักยภาพสูง

เพื่อเป็นที่พึงของสังคมให้มีโอกาสเรียนรู้เต็มศักยภาพ โดยรูปแบบที่พัฒนานั้นการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี
สู่สังคม 4.0

2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ขั้ววัดสมรรถนะสำคัญของ
ผู้เรียนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิค
การสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตาม
มาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้อาจ
จึงเป็นกระบวนการวางแผนการเรียนการสอนอย่างมีระบบ โดยมีการวิเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้ ทฤษฎี
การเรียนการสอน สื่อกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมถึงการประเมินผล เพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้สู่
ผู้เรียน ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การออกแบบการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนวางแผนการสอน
อย่างมีระบบ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมาย และประสบความสำเร็จผู้สอนต้องพิจารณา
หลักการในการออกแบบการเรียนการสอน คือ

1. การออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนี้เพื่อใคร ใครเป็นผู้เรียนหรือกลุ่มเป้าหมาย
ผู้ออกแบบควรมีความเข้าใจและรู้จักลักษณะของกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเป้าหมายในการเรียนรู้อีกหนึ่ง
2. ต้องการให้ผู้เรียนเรียนอะไร มีความรู้ความเข้าใจ และ/หรือ มีความสามารถอะไร ผู้สอน
จึงต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนให้ชัดเจน
3. ผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาวิชานั้น ๆ ได้ดีที่สุດอย่างไร ควรใช้วิธีการและกิจกรรมการเรียนรู้
อะไรที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ และมีสิ่งใดที่ต้องคำนึงถึงบ้าง
4. เมื่อผู้เรียนเข้าสู่กระบวนการเรียน จะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนมีการเรียนรู้เกิดขึ้น และ
ประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ จะใช้วิธีใดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

การออกแบบการเรียนรู้แบบทั่วไปนำไปสู่การเรียนรู้ที่มี ลักษณะเป็น **Passive learning** เพราะ
ผู้เรียนไม่มีความรู้สึกว่าตนเอง เป็นเจ้าของการเรียนรู้ (**Ownership**) ถึงแม้ว่ากิจกรรมการเรียนรู้จะตื่นเต้น
และท้าทายเพียงใด แต่ก็ยังเป็นเพียงความตื่นเต้นท้าทายเพียงชั่วคราว ขาดความยั่งยืนเสริมสร้างการเรียนรู้ในระยะ
ยาว

1. วิเคราะห์ **Passion** ของผู้เรียน ว่าอะไรที่สามารถ กระตุ้นผู้เรียนให้มี **Passion** ในการเรียนรู้
ซึ่งผู้เรียนแต่ละคนจะมีสิ่งกระตุ้นแตกต่างกัน หากผู้สอนค้นพบสิ่งกระตุ้น **Passion** ดังกล่าวจะเป็นจุดเริ่มต้น
ของพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ความกระตือรือร้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นต้น
2. วิเคราะห์สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง กับ **Passion** ของผู้เรียน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ
สาระและกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความความสงสัยใคร่รู้ของผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ

Passion จะช่วยทำให้ผู้เรียนใช้พื้นที่การเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง ตรงกันข้ามหากกิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับ Passion ผู้เรียนจะมีพฤติกรรมไม่อยากเรียนรู้

3. วิเคราะห์ Platform และวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ช่วยทำให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะ เรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเอง (หลายเส้นทาง เป้าหมายเดียวกัน) สำหรับ Platform การเรียนรู้นั้น อาจจะเป็นการเรียนรู้บนโลกออนไลน์ การเรียนรู้ที่โรงเรียน การเรียนรู้ที่บ้าน การเรียนรู้ที่ชุมชน ส่วนวิธีการเรียนรู้ควรเน้นวิธีการเรียนรู้ตามแนวทาง Active learning ในทุก Platform เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สะท้อนคิด และถอดบทเรียนเป็นแก่นของความรู้ซึ่งการถอดบทเรียนจะช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึก

4. เตรียมทรัพยากรการเรียนรู้ สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละ Platform และวิธีการเรียนรู้ ขั้นตอนนี้ จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกพื้นที่การเรียนรู้ของตนเองในลักษณะการเรียนรู้ส่วนบุคคล (Personalized learning) หรือการเรียนรู้ที่ตอบสนอง ความต้องการส่วนบุคคลของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีจิตใจจดจ่อและ มุ่งมั่นอยู่กับการเรียนรู้ของตนเอง

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะเปิดพื้นที่การเรียนรู้ ทั้ง 5 ประการ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง 2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกแบบและใช้วิธีการเรียนรู้ของตนเอง 3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง 4) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อส่วนรวม และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสะท้อนคิดตนเอง เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ครั้งใหม่ หากผู้สอน เปิดพื้นที่การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้มากเท่าใด การเรียนรู้ เชิงลึกจะเกิดขึ้นได้มากเท่านั้น

6. ประเมินประสิทธิภาพของ Platform และวิธีการเรียนรู้ ที่ผู้สอนได้ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ว่าสามารถตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการประเมินในส่วนนี้จะนำไปสู่ การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีพื้นที่การเรียนรู้มากขึ้น

สรุปได้ว่า การออกแบบการเรียนการสอน ควรมีการวางแผนเพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนเป็นใคร มีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างไร กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนครั้งนั้นอย่างไร จะใช้วิธีการเรียนการสอนและ กิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีการประเมินผลการเรียนอะไรบ้าง จึงจะสามารถทำให้การสอนนั้นบรรลุเป้าหมาย คือ ภายหลังเรียนแล้วรู้ เข้าใจ จดจำ นำไปใช้ ทำได้ สร้างสรรค์ สิ่งใหม่ได้เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ควรพิจารณาในการออกแบบการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้เรียน วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย และการประเมิน

ความสำคัญการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต รวมถึงศาสนา ศิลธรรม และจริยธรรม วิชาสังคมศึกษาจึงช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร และเข้าใจถึงการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ตามกาลเวลา

ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจใน ตนเองและเข้าใจผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่าง มีคุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต มีคุณภาพชีวิตที่ดี อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก อันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการเรียนวิชาสังคมศึกษา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมสำคัญอย่างไร ความสำเร็จของการเรียนสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจ และนำมาใช้ในการ ดำเนินชีวิต ประจำวันได้ ให้เป็นชีวิตที่ดีงามและช่วยสร้างสรรค์สังคม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนสังคมจึง เชื่อมโยงให้เด็กเรียนรู้การใช้ชีวิตที่ถูกต้อง อยู่อย่างมีความสุข โดยเรียนผ่านสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้นในห้องหรือในโรงเรียน หรือวิเคราะห์จากตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นจริงในสังคม เพื่อให้เด็กฝึกคิดวิเคราะห์ รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รู้จักตัวเอง สามารถจัดการชีวิตของตนเอง และมีวิถีชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สาระสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กันและมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

1) ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรม ของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2) หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระบบการเมืองการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดีความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3) เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4) ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5) ภูมิศาสตร์ ลักษณะกายภาพของโลก แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบ

ธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูล ภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจ และปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

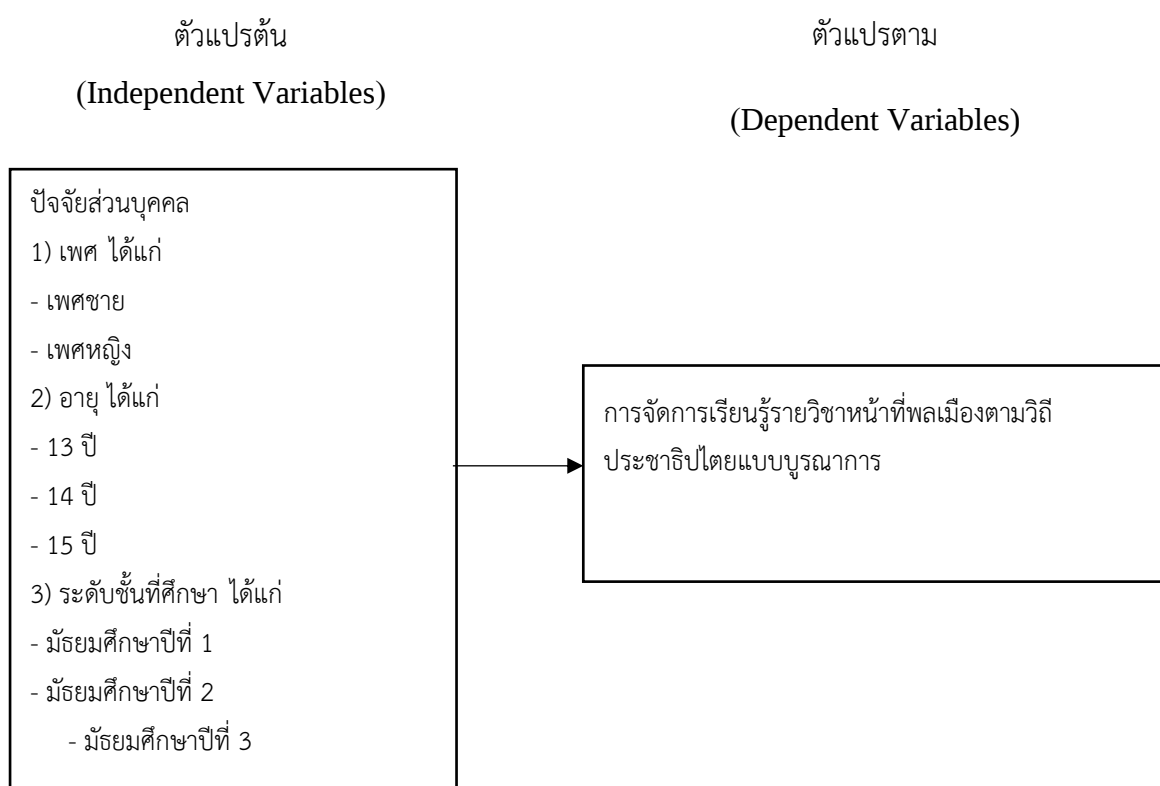
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็น ของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทาง ประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถ วิเคราะห์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหาวិเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้
จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย และวรรณกรรมที่ผ่านมา เรื่อง “การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภोजตุรัส จังหวัดชัยภูมิ” ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย แสดงภาพกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

เป็นวิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative) เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดย (mixed methods) แบบผสมผสานวิธีระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและ เชิงคุณภาพเข้าด้วยกัน การจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 318 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ โดยผู้วิจัยได้เลือกจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 174 คน โดยใช้สูตรคำนวณของเครซี & มอร์แกน (Krejcie & Morgan)

กลุ่มเป้าหมาย ในเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และครูผู้สอนโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จำนวน 17-21 คน ที่ทำการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับระดับชั้นที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ มีลักษณะเป็นข้อคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนไว้ดังนี้ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์เพื่อการแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก ของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open – ended Question)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการประมวลผลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวกับระดับชั้นที่ศึกษา โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) คำนวณเฉลี่ย (Mean) แทนสัญลักษณ์ด้วย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว F-test (One way ANOVA of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณาตามด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านมีระดับความพึงพอใจโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความคิด ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D.=0.36) รองลงมาคือ พากเพียรในการเรียนรู้ อดทนต่อคำสั่งสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D.=0.32) รองลงมาคือ ใช้ปัญญาสอบสวน ใคร่ครวญหาเหตุผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D.=0.39) และมีใจรักใฝ่ใจที่จะเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D.=0.43) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้ 1) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมทั้ง 4 ด้าน มีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน, 2) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลักนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน, 3) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก นักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรัสวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของ นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจักรังวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$, $S.D.=0.22$) เมื่อพิจารณาตามด้านพบว่า ทั้ง 4 ด้านมีระดับความพึงพอใจโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความคิด ตั้งใจรับรู้ในสิ่งที่เรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, $S.D.=0.36$) รองลงมาคือ พากเพียรในการเรียนรู้ อดทนต่อคำสั่งสอน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $S.D.=0.32$) รองลงมาคือ ใช้ปัญญาสอบสวน ไคร่ครวญหาเหตุผล มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $S.D.=0.39$) และ มีใจรักใฝ่ใจที่จะเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, $S.D.=0.43$) ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนได้ใช้วิธีการบริหารที่เกิดจากตัวครูผู้สอนในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ มีมานะอดสาหะด้วยความเพียรพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ให้สามารถจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างเหมาะสมและบรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมย์ อำนวยพันธ์วิไล (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลัก ของกลุ่มโรงเรียนชาวนวลักษณ์ อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร” ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรมีความคิดเห็นต่อวิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลัก ของกลุ่มโรงเรียน ชาวนวลักษณ์ อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดกำแพงเพชร

2. การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจักรังวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของ นักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจักรังวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้จากการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวนี้ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจักรังวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ โดยจำแนกตามเพศ จะมีเพศที่แตกต่างกันก็ตามแต่ในทางความรู้สึกพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระสมชาย อดิพพล (พลพันธ์) (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.55) 2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ ใช้ ในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ และระยะเวลา

ในการทำงานแตกต่างกันมีความ คิดเห็นต่อการใช้ ของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน ส่วนครูที่มีรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน แตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

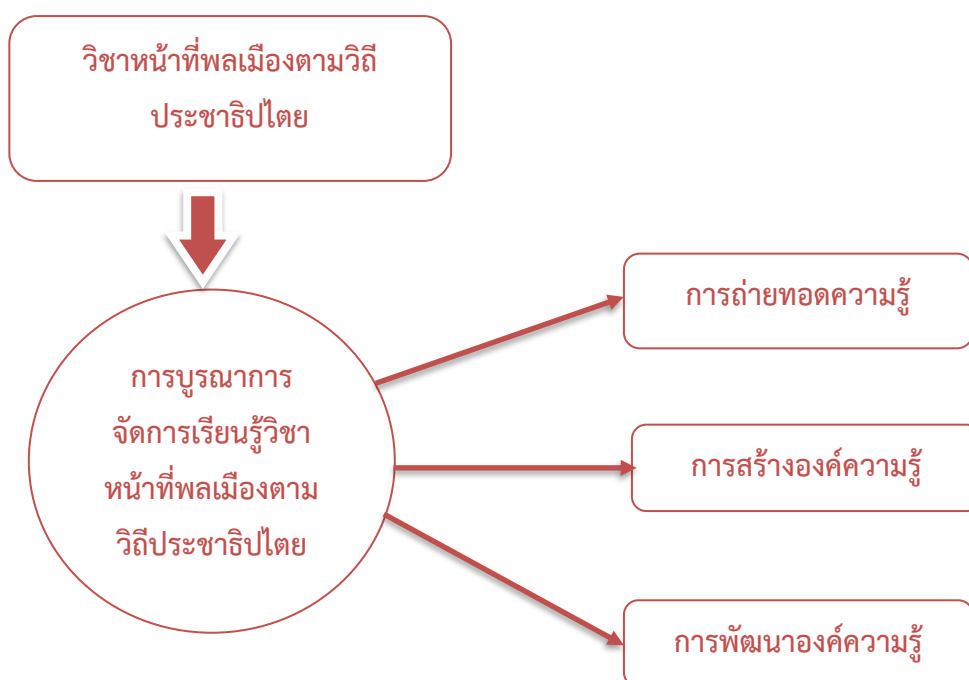
2) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะระดับอายุของนักเรียนอยู่ในวัยใกล้เคียงกันจึงทำให้เข้าใจและรับรู้ต่อการจัดการเรียนการสอนเหมือนกับ ซึ่งสอดคล้องกับธนภัทร ทวีศรี (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี” ผลการศึกษาพบว่า พระสังฆาธิการมีความเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีระดับประสิทธิผลมากที่สุดคือ ด้านสถานที่ให้บริการ รองลงมา คือ ด้านปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่ในระดับสุดท้ายคือ ด้านการวางแผน ซึ่งอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พระสังฆาธิการที่มีอายุการศึกษาสามัญ การศึกษาแผนกธรรม และการศึกษาแผนกบาลีต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงาน พระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนพระสังฆาธิการผู้มี พรรษา และ ประสบการณ์ทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ให้ครูทำการวิจัยในชั้น และนำผลการวิจัยไปแก้ไขพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

3) การเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และการวิเคราะห์ความแปรปรวน จัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนจตุรสิริวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะระดับชั้นการศึกษาของนักเรียนไม่ห่างกันมากจึงทำให้ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยโดยครูผู้สอนใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญชา ท่าทอง (2556) ได้ศึกษาการใช้หลัก พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ความรับผิดชอบตามหลัก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย มีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากและเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ความ รับผิดชอบตามหลัก ด้านความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ความรับผิดชอบตามหลัก ด้านการประพฤติตนเป็นคนดีความรับผิดชอบต่อหลัก ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน และประเทศชาติ ความรับผิดชอบตามหลัก ด้านการความรับผิดชอบต่อครอบครัว และ ความรับผิดชอบตามหลัก ด้านการศึกษา ผลการเปรียบเทียบข้อมูลการศึกษาความ รับผิดชอบตามหลัก ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จำแนกตามเพศและอาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตามห้องเรียนแผนการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสม และสถานภาพของผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง การบูรณาการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย โดยใช้หลักของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจักรัศวิทยาการ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้พบองค์ความรู้สารนำมาเสนอเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แผนภาพแสดงการอธิบายองค์ความรู้

คำอธิบายองค์ความรู้ใหม่

การบูรณาการจัดการเรียนรู้วิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกิดจากหลักวิชาหน้าที่พลเมืองตามวิถีประชาธิปไตย ผลลัพธ์ที่ออกมา ได้แก่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การถ่ายทอดความรู้ (Transmission Approach) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ใช้กันมานาน เป้าหมายเพื่อสืบทอดความรู้ อารยธรรม วัฒนธรรมประเพณี ทักษะฝีมือเพื่อให้คงอยู่ต่อไป ประกอบกับต้องการกำลังคนในระบบอุตสาหกรรมจึงเน้นความเก่ง คนเก่ง การถ่ายทอดใช้รูปแบบวิธีสอน (Teaching) การฝึกฝน (train) การกล่อมเกล่าให้เกิดศรัทธาและเชื่อฟัง (Tame) ครูจะเป็นศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ (Teacher Centered Development)

2) การสร้างองค์ความรู้ (Transformational Approach) หรือ (Constructionist) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะยกระดับศักยภาพของประชาชนให้พึ่งพาตนเองได้หลังจากที่พึ่งพาผู้อื่นโดยเฉพาเจ้าของกิจการ โดยพยายามจะให้ผู้เรียนลดการเรียนรู้ที่ต้องพึ่งพาครู โรงเรียน หรือสถาบันไปสู่การพึ่งพาตนเองในการแสวงหาความรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ผ่าน สื่อ (Media) นวัตกรรม(Innovation) และเทคโนโลยี (Technology) การเรียนรู้จะเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวผู้เรียนเอง ภายใต้การอำนวยความสะดวกของครูผ่านสื่อ และนวัตกรรมแต่อำนาจการจัดการยังเป็นอำนาจของครูแต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทและส่วนร่วมมากขึ้น

3) การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่สู่ปัญญาวิวัฒน์ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่หลากหลาย (Transactional Approach) ผลการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล

สรุป

การจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการโดยใช้หลัก ของ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบระดับการจัดการเรียนรู้รายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามวิถีประชาธิปไตยแบบบูรณาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) โรงเรียนควรส่งเสริมการนำหลัก โดยบูรณาการตามหลักวิถีประชาธิปไตยเพื่อพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ครูให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้โดยบูรณาการตามหลักวิถีประชาธิปไตยในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ในสถานศึกษาโดยบูรณาการตามหลักวิถีประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการตามหลักวิถีประชาธิปไตยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

ธนภัทร ทวีศรี. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดกาญจนบุรี*.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บัญชา ท่าทอง. (2556). *ศึกษาการใช้หลัก พัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีรียา สารณ์ จำกัด

พจนานุกรมพุทธศาสน์. (2545). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์รวมเล่ม 3 ภาค ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.

พระธรรมปิฎก. (2539). *พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2550). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์รวมเล่ม 3 ภาค ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จันทร์เพ็ญ.

- พระสมชาย อติพิพโล (พลชั้นธ์). (2556). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการใช้ ในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศาสตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.*
- เมย์ อำนวยพันธ์วิไล. (2555). *วิธีการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กตามหลัก ของกลุ่มโรงเรียน ขานุวรลักษณ อำเภอนวนวรลักษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*